

BEL OLID

«Els únics que s'han d'oposar a les quotes són les persones inútils»

Bel Olid (Mataró, 1977), reconeguda escriptora i traductora, presidenta de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC) des del març de 2015, és també una destacada activista pels drets de les dones. El seu darrer llibre és 'Feminisme de butxaca. Kit de supervivència' (Angle Editorial, 2017).

Entrevista de Xavier Aliaga
Fotografia de Jordi Play

El discurs sobre la desigualtat de gènere de Bel Olid és amable en les formes però ferm en el fons i en els continguts. La metàfora que creua el llibre n'és una mostra: a la portada, un kalàixnikov tancat en una vitrina. Amb un rètol: "Trencar en cas d'emergència".

—El concepte de la metralleta és metafòric. Però, tal com està formulat, és també subversiu.

—El que és subversiu és que les dones puguin tenir aquesta fantasia d'autodefensa violenta, perquè no se'ls permet. La fantasia de la metralleta és subversiva si la té una dona perquè no és creu que hàgim d'emprar la violència, ni tan sols per defensar-nos.

—El feminisme és vist com un moviment antipàtic. Però això procedeix de la ràbia i la frustració davant d'una situació injusta.

—Sí. D'una banda, les feministes tenim tot el dret a frustrar-nos i enrabiar-nos per la manera com se'ns tracta a les dones en general. Siguin feministes o no, perquè les discriminacions masclistes les patim totes, les que ens adonem i les que no. D'altra banda, també hi ha una alegria en el fet de lluitar per una cosa en la qual creus: hi ha menys ràbia i frustració entre les feministes que fem alguna cosa per canviar-ho que entre les

dones que pateixen la discriminació sense intentar canviar res. I hi ha també com una voluntat de ridiculitzar les nostres aspiracions d'igualtat per part de la gent a la qual afavoreix l'*statu quo*, els homes que tenen molts privilegis, la vida més fàcil pel fet de ser homes. Es riuen de les reivindicacions feministes en part perquè no entenen que la situació sigui tan greu i no estan patint aquestes discriminacions. I en part també perquè s'està amenaçant el seu estatus directament. La ridiculització és una forma de defensa.

—El llibre està dirigit a dones, com una eina de conscienciació, però és una lectura que pot ajudar els homes a entendre el feminisme.

—No està especialment dirigit a dones. Clar, jo parlo de nosaltres perquè a mi se m'ha inclòs, des que vaig nàixer, en el grup dones, no perquè estigui exclòent ningú. Però no és un llibre dirigit a dones: seria màximament útil si el llegien persones que no estan convençudes.

—El llibre no deixa bé els homes que s'acosten al feminisme, s'explica que acaben practicant un cert paternalisme, indiquen com s'han de fer les coses. Aquesta serà una revolució de dones o no serà.

—Dintre del feminisme hi ha de tot, però la majoria de feministes estem molt d'acord que

els homes siguin aliats i ofereixin el seu suport a la causa. El problema és que és bastant difícil que una persona que no està patint discriminació s'hi acosti d'una manera adequada. Cal bastant reflexió. Moltes vegades, en comptes de dir en què poden ajudar, vénen a dir-nos com hem d'encarar el feminisme. I clar: el feminisme l'hem de liderar les dones, que som les discriminades. Però, evidentment, ens hem d'aliar i donar-los paraula.

—**Al llibre es parla de la família tradicional com un fre professional per a les dones: vostè diu que una parella masculina resta més esforços a la promoció que la maternitat.**

—Això, no ho dic jo, forma part d'un estudi universitari que diu que el que frena la nostra carrera no és en cap cas tenir fills, sinó tenir-los amb un home que no s'està implicant en la cria de la manera que li tocava, al 50%. El problema no són els fills, sinó amb qui els tenim.

—**Relacionat amb això, hi ha el fenomen de les "mares penedides".**

—Justament l'altre dia moderava una taula en la qual participava Orna Donath,

l'autora del llibre *Mares penedides*, que parla d'una sèrie de mares israelianes que s'estimen molt els seus fills, que els cuiden tant com poden, però odien el paper de mare. No els surt a compte. Hi ha tota una mitologia sobre la maternitat que no ens està ajudant a ser bones mares. Se'ns està dient que hi haurà una felicitat instantània. I després pots ser molt feliç amb els teus fills, pot ser una experiència significativa, però no totes les dones ho viuen així. Sobretot si no es té l'ajuda necessària, la dona es pot sentir desbordada. Els estudis demostren que fins i tot les parelles que han tingut una relació igualitària al principi, amb coresponsabilitat domèstica, quan apareixen els fills aquesta igualtat es trenca. Es cau de nou en els rols tradicionals.

—**Feminisme de butxaca incideix en uns tipus de violacions a l'entorn més immediat de les dones que no són vistes socialment com a tals.**

—El relat que se'ns ven sobre la violació, com el relat sobre la maternitat, té poc a veure amb la realitat. Hi ha relacions sexuals no consentides que no

es llegeixen com a violació fins que algú no t'hi fa pensar. És un mecanisme de supervivència. És preferible pensar: "Bé, no em venia molt de gust però no hi ha per a tant" que no: "Aquest paio em viola cada vegada que li sembla". Se'ns ven que les violacions són a carrers foscos, per part de desconeguts, amb violència física molt palpable. I quan les violacions són amb un altre tipus de coaccions, com ara amb xantatge emocional, no ho veiem com una coacció. Necessitem que ens posin un ganivet al coll, però les seqüeles d'aquestes violacions en l'àmbit domèstic són molt greus.

—**La conclusió és molt pertorbadora i vostè l'expressa en una frase: "Segurament tinc amics que són violadors".**

—Vaig escriure un conte, "Lalalà", sobre una violació dintre d'un matrimoni. I amb aquest conte m'han passat dues coses bastant curioses. Un amic meu, un noi jove, raonable, intel·ligent i sensible, no el va llegir com la història d'una violació, sinó com un mal *polvo*. I quan li vaig assenyalar els elements de violació, li va canviar la cara i va dir: "Ostres, tens raó". I després un conegut que l'havia llegit em va dir: "Saps que no estic segur de no haver fet mai això?". I em va semblar molt fort que a persones del meu entorn que no identificaries com a *matxirulos* els costi tant d'entendre què és una relació sexual consentida i què no ho és.

—**Vostè desmunta l'argument meritocràtic que justifica l'escassa presència de dones en els consells d'administració, en els mitjans... No és possible, per raons estadístiques, que la presència de dones siga tan baixa.**

—No només és una qüestió estadística. Un matemàtic va demostrar que, quan hi ha una conferència i sols hi ha homes parlant, això no s'explica per casualitat. I hi ha un altre estudi que demostra que, quan instaures un sistema de quotes, posem per cas un 50 per cent d'homes i dones a l'administració d'una empresa, millora la meritocràcia: les dones que hi arriben ho fan no sols pel fet de ser dones, sinó perquè són dones vàlides. I hi ha tot un seguit d'homes inútils que te'ls treu de damunt. Els homes que queden són els bons. Per tant, el sistema de quotes beneficia les persones vàlides, tant els homes com les dones. Les úniques persones que s'han d'oposar a les quotes són els inútils. Tothom que no ho sigui, no s'ha d'inquietar. •